

ÖREBRO TINGSRÄTT

SLUTLIGT BESLUT

Mål nr B 5016-12

2013-06-17

Meddelat i

Örebro

PARTER (Antal motparter: 1)**SÖKANDE**

RICARD Aron Roland Nilsson, 760410-3577
Frihetsberövande: Intagen i kriminalvårdsanstalt
Anstalten Tidaholm
522 85 Tidaholm

Offentligt biträde och ombud:
Advokaten Björn Attnarsson
Cefyra Advokatbyrå HB
Box 144
291 22 Kristianstad

MOTPART

Vice chefsåklagaren Laila Bagge
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Eskilstuna

TINGSRÄTTENS BESLUT

1. Tingsrätten lämnar Ricard Nilssons ansökan om omvandling av fängelse på livstid till fängelse på viss tid utan bifall.
2. Tingsrätten tillerkänner Björn Attnarsson ersättning av allmänna medel, efter justering av felräkning, med 40 473 kr, därav 13 973 kr för arbete, 21 075 kr för tidsspillan och 5 425 kr för utlägg. Denna kostnad ska stanna på staten.

Dok.Id 411241

Postadress
Box 383
701 47 Örebro

Besöksadress
Drottninggatan 5

Telefon
019-16 63 00
E-post: orebro.tingsratt@dom.se
www.orebrotingsratt.domstol.se

Telefax
019-16 63 35

Expeditionstid
måndag – fredag
08:30-16:00

BAKGRUND

Genom dom den 5 april 2000 dömde Hovrätten över Skåne och Blekinge Ricard Nilsson för mord i tre fall, försök till grovt rån och vapenbrott till fängelse på livstid. I målet var han berövad friheten såsom anhållen och senare häktad sedan den 29 september 1999.

Ricard Nilsson dömdes av samma hovrätt också den 4 april 2002 för stöld, varvid det förordnades att livstidsstraffet skulle avse även det brottet.

YRKANDEN

Ricard Nilsson har yrkat att tingsrätten omvandlar hans livstidsstraff till ett tidsbestämt fängelsestraff om 25 år.

Åklagaren har motsatt sig yrkandet.

Björn Attnarsson har fordrat ersättning av allmänna medel för uppdraget som offentligt biträde åt Ricard Nilsson.

UTREDNINGEN I ÄRENDET**Livstidsdomen m m**

Åklagare väckte i slutet av 1999 åtal vid Klippans tingsrätt mot Ricard Nilsson för mord i tre fall och för vapenbrott enligt följande gärningsbeskrivningar.

”Den 27 september 1999 har Ricard Nilsson i anslutning till Forsmöllan i Klippan berövat envar av Stig Salomon-Sörensen, Christer Salomon-Sörensen och Gert Green livet genom att skjuta envar av dem i huvudet med pistol.”

”Ricard Nilsson har uppsåtligen innehaft tre skjutvapen i Kristianstad, två pistoler och en revolver, den 29 september 1999 utan ha rätt till det samt ammunition till pistolerna utan att ha rätt till det.”

Dessutom åtalades Ricard Nilsson för försök till grovt rån enligt följande gärningsbeskrivning.

”Den 11 augusti 1999 har Ricard Nilsson vid Västra Torup i Perstorp försökt att med hot om våld eller genom bruk av våld stjäla från Christer Salomon-Sörensen och Helene Backman. Ricard Nilsson har lurat dem till en undanskymd mindre väg genom att sanningslöst uppge sig som säljare av en personbil som skulle visas upp. Ricard Nilsson har därvid lagt en spikbräda över vägen i syfte att förhindra flykt från platsen och i samma syfte placerat en trädstam över vägen. Ricard Nilsson var vid tillfället beväpnad och haft möjlighet att hota eller beskjuta Christer Salomon-Sörensen och Helene Backman. Brottet kom ej till fullbordan då Christer Salomon-Sörensen oaktat spikbrädan färdats från platsen. Fara för brottets fullbordan har förelegat.”

Klippans tingsrätt meddelade dom mot Ricard Nilsson den 21 januari 2000. Av domen framgår att Ricard Nilsson förnekade de som mord och försök till grovt rån rubricerade gärningarna och att han erkände den som vapenbrott rubricerade gärningen. Tingsrätten fann klarlagt att han gjort sig skyldig till vapenbrott och försök till grovt rån i enlighet med åtalet i dessa delar. Dessutom fann tingsrätten att det var ställt utom rimligt tvivel att han berövat offren livet genom att skjuta var och en av dem i huvudet med en pistol. Vidare kom tingsrätten fram till att envar av dessa gärningar var att bedöma som mord.

Efter att ha redogjort för bland annat ett rättspsykiatriskt utlåtande anförde tingsrätten i påföljdsfrågan följande.

”Straffet för mord är enligt 3 kap 1 § brottsbalken fängelse i tio år eller på livstid. Av bestämmelsen framgår inte vad som ska vara den normala påföljden vid detta brott

utan valet mellan ett tidsbestämt straff och ett livstidsstraff måste grundas på en samlad bedömning av omständigheterna i varje särskilt fall (jfr NJA 1999 s. 531). I detta fall är omständigheterna sådana att påföljden bör bestämmas till fängelse på livstid.”

Ricard Nilsson överklagade Klippans tingsrätts dom till Hovrätten över Skåne och Blekinge. Där yrkade han att hovrätten skulle ogilla åtalet för mord och försök till grovt rån samt, i vart fall, mildra påföljden. Som angetts ovan meddelade hovrätten sin dom den 5 april 2000. Domen innebar att hovrätten utan angivande av domskäl fastställde tingsrättens avgörande.

Kriminalvårdens yttrande enligt 9 § lagen (2006:45) om omvandling av fängelse på livstid

Kriminalvården har i yttrande den 12 november 2012 anfört bland annat följande.

”**Verkställigheten – Anstaltsplacering, programverksamhet, annan sysselsättning m m**
Ricard Nilsson ... olämplig klientkonstellation. – Ricard Nilsson är sedan i januari 2008 placerad i anstalten Tidaholm. Ricard Nilsson har under hela verkställigheten varit sysselsatt med högskolestudier, vilka han skött på ett utomordentligt sätt. Han har erhållit magisterexamen i sociologi och psykologi, filosofie kandidatexamen i religionsvetenskap, handelsrätt och rättsvetenskap samt högskoleexamen i rättssociologi. Syftet med studierna är att bli antagen till doktorandutbildning i kriminologi, sociologi eller psykologi. Ricard Nilsson har kontakt med en docent vid Stockholms universitet till vilken han vänder sig för råd och stöd gällande en sådan ansökan. Ricard Nilsson har genomgått samtalsserien Beteende-Samtal-Förändring (BSF) samt påverkansprogrammet One-to-One (OTO), vilket är ett allmänt kriminalitetsprogram som bedrivs enskilt och omfattar 24 lektionstimmar. Därutöver har Ricard Nilsson haft pågående samtal med psykolog och anstaltens diakonissa under flera år. Ricard Nilsson har också genomfört en veckas retreat i klosteravdelningen på anstalten Kumla. – Av anstaltens yttrande framgår att Ricard Nilsson uppträder hövligt mot både personal och intagna. Han deltar aktivt i såväl

2013-06-17

verkställighetsplanering som regelbundna kontaktmannasamtal. Ricard Nilsson har, även om han inte rapporterats för några direkta misskötsamheter, initialt under verkställigheten uppfattats som en påfrestande och krävande intagen på så sätt att han överklagat mängder av beslut där han uppfattat sig eller andra intagna som förfördelade. Detta är en sida som tonats ner betydligt de senaste åren då det uppfattats som att Ricard Nilsson lägger energi på andra för honom positiva saker som skrivande och studier. – Permissioner och andra vistelser utanför anstalt Ricard Nilsson ... sådana permissioner. De särskilda villkoren ändrades i november 2011 på så sätt att Ricard Nilsson fick beviljas strukturerad och regelbunden permission tidigast den 1 december 2011. Sådan permission får beviljas honom vid ett tillfälle i varje permissionsperiod (tre månader) och ska genomföras under bevakning. Han har därefter beviljats fyra sådana permissioner. Alla permissioner är skötta utan anmärkning. – Misskötsamhet Ricard Nilsson ... någon åtgärd. Efter maj 2005 finns inga rapporter om misskötsamhet. – Utslussningsplanering – Någon konkret utslussningsplanering finns inte upprättad mot bakgrund av att straffet ännu inte tidsbestämts. Planeringen är att ansöka om ändring av de särskilda villkoren så att Ricard Nilsson kan placeras i anstalter av lägre säkerhetsklass samt att permissioner utan medföljande av personal får medges. – **Andra omständigheter av betydelse för rättens bedömning** – Social situation Vid tiden före aktuell dom var Ricard Nilsson delägare i tre företag i musikbranschen och var därtill delägare i en närradiostation. Han var ensamstående och har inga barn. Ricard Nilsson är för närvarande skriven hos sin mamma men har för avsikt att skaffa eget boende inför villkorlig frigivning. Ricard Nilsson har tät kontakt per telefon och besök av sin familj; mamma, syster och svåger samt syskonbarn. Han har dessutom ett brett kontaktnät med ett flertal journalister, författare, förläggare och anställda vid universitet som ger honom stöd i de olika verksamheter där han är aktiv. Ricard Nilsson har förtroendemannaförordnad sedan 2006 och kontakt med handläggare vid frivården i Malmö. - ... - Övriga upplysningar Ricard Nilsson har skrivit en bok under verkställigheten; *Män utan nåd*, vilken gavs ut i april 2012. En ny bok planeras att ges ut i april 2013. Han medverkar också bland annat i magasinet Paragraf. Genom sitt författande har Ricard Nilsson en del inkomster som han bland annat använder till avbetalning av sina tidigare skulder. Han har i

dagsläget inga skulder registrerade hos Kronofogdemyndigheten och fortsätter avbetalningar enligt en avbetalningsplan han förhandlat fram till kvarstående borgenärer. Ricard Nilsson planerar att vara skuldfri om cirka två år.”

I sitt yttrande har Kriminalvården också redovisat den bedömningen att det behövs cirka två år för att planera och genomföra utslussningsåtgärder avseende Ricard Nilsson.

Kriminalvården har i ett kompletterande yttrande den 14 november 2012 anfört att Ricard Nilsson genomförde sin första s.k. lufthålspermission från anstalten Kumla i oktober 2001 och att han har genomfört femton sådana permissioner utan anmärkning.

Rättsmedicinalverkets yttrande med utlåtande enligt 10 § lagen om omvandling av fängelse på livstid

Rättsmedicinalverket har i yttrande med utlåtande den 11 januari 2013 redovisat verkets bedömning att det beträffande Ricard Nilsson finns en medelhög risk för återfall i brottslighet samt anfört bland annat följande.

”**Risikfaktorer för återfall i brottslighet** Vid strukturerad skattning av vedertagna riskfaktorer för återfall i våldsbrott framkommer, liksom vid tidigare bedömningar, få uttalade riskfaktorer. Ricard Nilssons personlighetsstörning, präglad av känslökyla, ytliga affekter, brister i förmåga till empati, skuld och ansvar framstår alltså som en dominerande och graverande riskfaktor. Kvarstående narcissistiska drag, som han i nuläget kan hålla i schack, kan vid ökade psykosociala påfrestningar åter komma till ytan och utgöra en grogrund för konflikter, känslor av kränkthet och behov av självhävdande. I det fall Ricard Nilsson har svårt att hitta konstruktiva sätt för att hävda sin självkänsla kan han riskera att återfalla i kriminalitet och våld då han inte uppfattas ha känslomässiga spärrar att skada och utnyttja andra. Ytterligare faktorer är att Ricard Nilsson är oprövad i permissionsgång. Han ter sig ha lärt sig att hantera sina personlighetsmässiga svårigheter väl på så vis att han fungerar i fängelsemiljön med

dess tydliga regler och fasta rutiner men det går i nuläget inte att säkert bedöma hur han skulle reagera inför motgångar och konflikter i frihet. Han uppvisar en viss övertro på sin kapacitet och ser egentligen inga hinder för att lyckas i frihet. – **Skyddsfaktorer mot återfall i brottslighet** Ricard Nilsson har en gedigen teoretisk skolunderbyggnad, även om han i stort sett saknar erfarenhet från regelrätt yrkesarbete. Han kan utan några svårigheter föra sig i ett samtal och tycks fullt ut medveten om de koder som omger det sociala samspelet mellan människor. Han formulerar sig klart och bedöms verbalt som fullt kapabel. Rätt använda kommer dessa förmågor att kunna vara gynnsamma för hans vidare sociala utveckling. Ricard Nilsson har genom hela verkställigheten haft en tät och regelbunden kontakt med anhöriga. Han är engagerad i samhällsfrågor och förefaller ha en gedigen omvärldskunskap. Han har sedan avsevärd tid etablerat kontakter utanför anstalten genom journalister och andra och det finns en plan för fortsatta studier, eventuellt inkluderande forskarutbildning. Ricard Nilssons begåvning och studieframgångar visar på betydande resurser. Hans förmåga till kontroll, planering och målinriktning kan de då riktas mot konstruktiva mål vara till stor nytta för honom och underlätta hans återanpassning till samhället. Han bedöms vara känslomässigt stabil och i sin nuvarande situation ha god förmåga att hantera motgångar. Hans ledarförmåga verifieras av kontaktpersoner och bedöms – återigen rätt använd – kunna gynna hans återanpassning i samhället. – **Sammanvägd bedömning** Vid en sammantagen bedömning uppvisar Ricard Nilsson få av de allmänt vedertagna riskfaktorerna för återfall i brott. Detta gör Ricard Nilsson svårbedömd, i det att han trots frånvaro av impulsivitet, missbruk, tidig missanpassning etc., visat sig kapabel att genomföra synnerligen kallblodiga och hänsynslösa gärningar. Således uppfångas de drivkrafter som ursprungligen låg bakom hans tidigare brottslighet inte fullt ut av vedertagna checklistor, och de personlighetsmässiga faktorer som en gång drev gärningarna uppfattas alltjämt som i grunden oförändrade. Ricard Nilsson framstår således som en person med ett mycket avvikande personlighetsmässigt fungerande. Han bedöms utifrån sin personlighet ha låga spärrar att begå brott. Det framkommer inget som övertygande visar att Ricard Nilsson skulle ha några betänkligheter att begå allvarliga brott, i den mån hans gärningar kunde antas leda till vad han önskar uppnå. Han har sannolikt förmågan att helt åsidosätta andra människors

behov för att tillfredsställa sina egna. Han är kontrollerad, målinriktad och planerande och bedöms kunna ha mycket god förmåga att undanhålla eller dölja tankar och aktiviteter som skulle vara ofördelaktiga för honom. Detta innebär att hans genuina känslor, tankar och avsikter framstår som mycket svårbedömda och ger en hög osäkerhet i att uttala sig om risknivå. – Risknivån har avvägts i spannet medelhög till hög. Ricard Nilssons personlighetsmässiga fungerande, med narcissistiska drag, uttalade brister i empati och förmåga att känna skuld och ansvar, talar starkt för en hög risk för återfall. Ricard Nilsson har dock i allt högre utsträckning kunnat modifiera och reglera uttrycken för sina problematiska personlighetsdrag. Inget framkommer som talar för att Ricard Nilsson har någon kriminell identifiering. Han uppfattas som prosocialt orienterad. Av allt att döma använder han således sina resurser för konstruktiva ändamål och tycks också få utlopp för dem på det viset. Detta talar således för en lägre risknivå. Den sammanvägda bedömningen är att det föreligger en medelhög risk för återfall i brottslighet på en tregradig skala (låg/medelhög/hög). – **Förslag till åtgärder för att minska risken för återfall i brottslighet** Ricard Nilsson bör fortsätta att följa den uppgjorda planeringen med förberedelser för arbete och bostad. Ytterligare uppdrag för hans framtida arbetsgivare bedöms stärka den positiva fas som Ricard Nilsson uppenbarligen befinner sig i. I dagsläget synes det således finnas få åtgärder som skulle kunna förändra situationen och ytterligare minska risken för återfall. Förmodligen kommer Ricard Nilsson – också som ett led i det kommande utslussningsarbetet – under alla förhållanden att bygga vidare på och fördjupa de kontakter han idag har med bekanta, anhöriga och kommande arbetsgivare. – Fortsatt psykologisk behandling kan vara ett stöd för honom att fortsätta att förhålla sig konstruktivt till sin nuvarande livssituation. Den kan också fungera som ett bollplank som kan hjälpa honom att uppmärksamma och motarbeta eventuella negativa tankemönster som annars kan leda vidare till negativa livsval.”

Handling åberopad av Ricard Nilsson

Ur journal, som förts av legitimerade psykologen Helena Fryland den 26 mars 2013, hämtas följande avseende Ricard Nilsson.

”Samtal Fyrtiosjunde samtalet. Han mår fortsatt bra. Han berättar om positivt förändrade villkor samt att han till hösten, ev i sept/okt kommer att förflyttas till annan anstalt med lägre säkerhetsgrad. Vi samtalar om att jag ev kan vara behjälplig med att skriva remiss till annan psykolog efter förflyttningen. Ny tid den 30/4. – Behandlingsresultat Eftersom han om några månader kommer att förflyttas och vi, numera, har en utglesad kontakt av uppföljande karaktär kommer fokus framöver att vara på avslutningen av vår kontakt. Jag gör därför en summering kring behandlingsresultatet; Han har genomgått en personlig mognadsprocess under psykoterapins gång och jag uppfattar honom som betydligt psykiskt mognare idag jämfört med vid psykoterapistarten. Hans empatiska förmåga har klart ökat och han bär ej längre på grandiosa försvarsmekanismer, ej heller samma grad av patologisk narcissism och styrs därför ej heller av överdrivna bekräftelsebehov. Han har idag betydligt bättre kontakt med egna emotioner, är mer spontan i kontakt med andra och ej längre manipulativ, som han tidigare varit. Det underliggande självföraktet som finns vid en narcissistisk störning är helt borta, vilket innebär att hans självkänsla är idag god.”

Förhör inför tingsrätten

Ricard Nilsson har berättat bland annat följande: Sedan Kriminalvården genom beslut den 20 februari 2013 ändrade hans särskilda villkor har han haft ytterligare två permissioner med åtföljande av personal. Det har varit fråga om två civilklädda vakter, som utgjort ett stöd för honom. Permissionerna har omfattat sex timmar inklusive restid. Han medverkade vid planeringen av dessa permissioner tillsammans med personal och sin kontaktperson. När han var på den första av dessa kände han sig nästan som en fri man under några timmar. – I höst avser han att ansöka om förflyttning till anstalten Kalmar. Enligt besked som han fått kommer Tidaholmsanstalten att tillstyrka hans ansökan. Under nästa år kommer han förhoppningsvis att beviljas permissioner på egen hand. Anledningen till att han ska söka sig till anstalten Kalmar är att han kan fortsätta sina studier och sitt skrivande där. Det är också en liten anstalt med en lugnare miljö än på hans hittillsvarande anstalter. –

Några gånger om året får han besök av sin familj. Minst en gång i veckan har han telefonkontakt med sina föräldrar. Dessa liksom hans förtroendeman utgör ett stort stöd för honom. Han har flera ”gamla” vänner och även nya sådana. Bland hans professionella kontakter kan nämnas journalister, författare och en docent vid Stockholms universitet. Han är lovad att få ett arbete som journalist i samband med utslussning och frigivning. Detta kommer att ge honom inkomster. I det aktuella avseendet känner han sig lyckligt lottad. – Någon gång under 2007 eller 2008 berättade han om att han ändrat inställning till brotten. Då informerade han psykologen, diakonissan, anstaltschefen och kontaktpersonen om att han erkände brotten. Att han inte gjorde det tidigare berodde på att det ingick i de sociala reglerna på anstalten att inte erkänna brott. I början av verkställigheten var han en ”rättshaverist”, varvid han ”slog tillbaka med pennans hjälp”. Efter samtal med psykologen och diakonissan insåg han att för att han skulle komma vidare måste han bearbeta brotten och händelserna kring dessa. Han förstod att det var bäst för honom att ta ansvar. Att det tog så lång tid för honom att berätta som det var har påverkat honom negativt. I och med att han numera erkänner brotten mår han bättre. Brotten är ”förkastliga” och har ”sårat många personer”. Det är så att han ångrar brotten mycket. Idag är han en annan person än då han gjorde sig skyldig till brotten. Den han är idag är den ”riktiga” Ricard Nilsson. – När han läste Rättsmedicinalverkets yttrande kände han sig först besviken eftersom han vet att den förändring som han har genomgått är riktig. Han respekterar verkets bedömning men han håller inte med vad verket kommit fram till. Hans psykolog är den som känner honom bäst. Numera är han mycket lugnare även om han fortfarande kan ”brusa upp”. Emellertid återfår han lugnet igen efter två minuter. Han är inte längre utagerande. Under de senaste ett och ett halvt till två åren har förändringen varit särskilt markant. Dessförinnan genomgick han en stegvis förändring. – Bland de intagna på anstalten har han en ledarroll. – När han har blivit frigiven tänker han inte umgås med kriminella personer. – Enligt hans mening behöver han en utslussningstid om tre år. Denna bör inledas med att han har regelbundna permissioner på egen hand under ett år.

2013-06-17

SKÄL FÖR BESLUTET

Enligt 4 § lagen om omvandling av fängelse på livstid ska rätten vid sin prövning särskilt beakta den tid som den dömden har avtjänat, vad som av domen framgår om de omständigheter som legat till grund för straffmätningen, om det finns risk för att den dömden återfaller i brottslighet av allvarligt slag, om den dömden har åsidosatt vad som gäller för verkställigheten och om den dömden har medverkat till att främja sin anpassning i samhället. I Ricard Nilssons fall finns det inga andra kriterier än de nämnda som tingsrätten ska väga in vid prövningen av om det finns förutsättningar för att omvandla hans livstidsstraff till ett tidsbestämt fängelsestraff.

Härefter övergår tingsrätten till att pröva ärendet i enlighet med vad som framgår nedan.

Utredningen i ärendet ger vid handen att Ricard Nilsson överhuvudtaget inte rapporterat för misskötsamhet sedan 2005 och att han bland annat genom framgångsrika och omfattande studier har medverkat och alltjämt medverkar till att främja sin anpassning i samhället. Det anförda talar till hans fördel vid prövningen av omvandlingsansökan.

Som angetts ovan har tingsrätten att pröva om det finns risk för att Ricard Nilsson återfaller i brottslighet av allvarligt slag. Det som ligger bakom att det ska göras en sådan prövning är att behovet av samhällsskydd inte får eftersättas.

Återfallsrisk intar en särställning bland de kriterier som ska särskilt beaktas vid prövningen av en omvandlingsansökan på så sätt att en sådan risk kan utgöra ett absolut hinder mot bifall till ansökan. En förutsättning för detta är dock att det är fråga om risk för återfall i brottslighet av allvarligt slag samt att risken bedöms vara konkret och beaktansvärd. Vad som menas med konkret och beaktansvärd risk har inte berörts närmare i omvandlingslagens motiv. Det kan emellertid antas att avsikten varit att riskbedömningen måste grundas på några konkreta omständigheter som direkt kan

hänförs till den dömde. Att det allmänt sett inte kan uteslutas att den dömde skulle kunna återfalla i allvarlig brottslighet kan alltså inte anses innebära att risken är konkret och beaktansvärd. Något utrymme för att vägra omvandling på den grund att underlaget för en riskbedömning inte skulle vara tillräckligt eller alltför svårbedömbart för att tillåta någon säker bedömning av återfallsrisken kan inte heller anses föreligga. Sådana omständigheter torde dock kunna läggas till grund för att inte fatta något beslut om omvandling om, av andra orsaker, tiden till dess att en villkorlig frigivning skulle kunna bli aktuell är väsentligt längre än vad som krävs för att underlätta den dömdes övergång till ett liv i frihet (se NJA 2008 s. 579 I-III). Brottslighet av allvarligt slag torde utgöras av brott som riktar sig mot eller innebär fara för annans liv, hälsa eller personliga säkerhet samt grova egendomsbrott såsom grov stöld och grov skadegörelse. Även narkotikabrott torde kunna inrymmas i begreppet brottslighet av allvarligt slag.

Rättsmedicinalverket har bedömt att det finns en medelhög risk för att Ricard Nilsson återfaller i brottslighet. Verket har dock poängterat särskilt att risknivån har avvägts i spannet medelhög till hög. Härav torde på goda grunder kunna dras den slutsatsen att verket anser att risknivån ligger i den övre delen av skalsteget medelhög. Vidare har verket framhållit att det finns omständigheter som leder till osäkerhet när det gäller att bedöma återfallsrisken i Ricard Nilssons fall. Sett i belysning av vad som framkommer i det av Ricard Nilsson åberopade journalutdraget kan det vid ett första påseende möjligen anses att osäkerheten i verkets bedömning genom modifieras något till Ricard Nilssons fördel genom det som anförs av anstaltspsykologen. Med hänsyn till att det som anförs i journalutdraget härrör från en psykolog med en behandlande roll i förhållande till Ricard Nilsson måste dock det som psykologen omtalar i handlingen bedömas med viss försiktighet. Härtill kommer att utlåtandet från psykologen inte kan anses vara helt klagörande i vissa avgörande delar. Det anförs bland annat att psykologen uppfattar att Ricard Nilsson i mars 2013 är betydligt psykiskt mognare jämfört med vid psykoterapistarten, att hans empatiska förmåga har ökat och att han inte heller har samma grad av patologisk narcissism. Dessa bedömningar tyder på att Ricard Nilssons mentala hälsa och förmåga har förbättrats under terapiperioden men

inte på att han i dagsläget har nått en sådan psykisk stabilitet som bör krävas för att kunna komma i fråga för omvandling av livstidsstraff till tidsbestämt fängelsestraff. Vid en samlad bedömning av vad sålunda och i övrigt förevarit, däribland beaktande av Ricard Nilssons inför tingsrätten lämnade förhörsuppgifter, finner tingsrätten att underlaget för riskbedömningen är alltför svårbedömbart för att i nuläget tillåta någon under överblickbar tid säker bedömning av risken för att Ricard Nilsson återfaller i brottslighet av allvarligt slag, varmed i detta sammanhang främst avses våldsbrott. Tingsrätten, som erinrar att återfallsrisken måste bedömas vara konkret och beaktansvärd för att utgöra ett absolut hinder mot bifall till en omvandlingsansökan, återkommer nedan till vilken betydelse detta ställningstagande bör tillmätas vid prövningen av Ricard Nilssons omvandlingsansökan.

Ricard Nilssons livstidsdom avser framförallt tre mord men även viss annan brottslighet med ett relativt högt straffvärde.

Att det i ett omvandlingsärende är nödvändigt att göra en straffvärdebedömning avseende den aktuella brottsligheten beror på att ett livstidsstraff kan avse brott av olika karaktär och svårhetsgrad. Härav följer att vid en jämförelse mellan olika brott som föranlett fängelse på livstid ska som huvudregel ett svårare brott leda till att längre tid måste avtjänas innan en omvandlingsansökan kan bifallas.

Ricard Nilsson har för närvarande avtjänat cirka 13 år och 8 månader av sitt livstidsstraff. Mot bakgrund av vad som framkommit i ärendet bedömer tingsrätten att det behövs ungefär två år för att förbereda honom för övergången till ett liv i frihet. Med hänsyn till brottslighetens samlade straffvärde får tiden till dess att en villkorlig frigivning tidigast skulle kunna bli aktuell anses vara väsentligt längre än den nyssnämnda utslussningstiden. På grund av det anförda och av tingsrättens ovan redovisade ställningstagande att underlaget för riskbedömningen är alltför svårbedömbart för att tillåta någon säker bedömning av återfallsrisken i Ricard Nilssons fall ska hans omvandlingsansökan lämnas utan bifall.

Björn Attnarssons ersättningsanspråk är, efter justering av felräkning, skäligt. Han ska därför tillerkännas ersättning i enlighet med vad som framgår av själva beslutet.

ANVISNINGAR FÖR ÖVERKLAGANDE se bilaga 1 (Dv 407)

Överklagande senast den 8 juli 2013 (Göta hovrätt)

På tingsrättens vägnar

Per Grevesmühl

I tingsrättens avgörande har deltagit lagmannen Per Grevesmühl, ordförande, och tre nämndemän.

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE - BESLUT I BROTTMÅL

Den som vill överklaga tingsrättens beslut ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till tingsrätten.** Överklagandet prövas av den hovrätt som finns angiven i slutet av beslutet.

Överklagandet ska ha kommit in till tingsrätten **inom tre veckor** från beslutets datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i beslutet.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. det beslut som överklagas med angivande av tingsrättens namn samt dag och nummer för beslutet,
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadresser, yrken, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klagande respektive motpart,

3. den ändring av tingsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
4. grunderna (skälen) för överklagandet,
5. de bevis som återopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud. Till överklagandet ska bifogas lika många kopior av skrivelsen som det finns motparter i målet. Har inte klaganden bifogat tillräckligt antal kopior, framställs de kopior som behövs på klagandens bekostnad. Ytterligare upplysningar lämnas av tingsrätten. Adress och telefonnummer finns på första sidan av beslutet.

Om ni tidigare informerats om att förenklad delgivning kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.